

HISTÒRIA DE GUARDAMAR

LA PREHISTÒRIA

És el període de temps des de que van aparèixer les persones a la terra fins a que aprengueren a escriure.

Les persones vivien en coves. Vestien pells d'animals. Es dedicaven a la caça, la pesca i a la recol·lecció de fruits silvestres. Utilitzaven la pedra i ossos d'animals per a fer ferramentes. Eren nòmades, canviaven de territori quan la caça o la pesca s'esgotava. Eren politeistes, adoraven a les forces de la natura: sol, lluna, aigua, vent... Pintaven a les parets de les coves com a cerimònia religiosa i per a tindre una bona caça.

LA HISTÒRIA

És el període de temps que comença quan les persones aprenen a escriure fins als nostres dies.

A Guardamar la història comença quan els fenicis ensenyaren als ibers l'escriptura.

Guardamar del Segura és un poble que al llarg de la història ha sabut treure bellesa de les adversitats naturals que l'han sacsejat. El seu emplaçament, al costat de la desembocadura del riu Segura, ha estat clau al llarg de la història.

CULTURA IBERA

Els ibers ja coneixien l'agricultura i la ramaderia. També sabien treballar els metalls: coure, estany i ferro. Eren sedentaris: vivien sempre al mateix territori.

Guardamar va ser escenari de la cultura ibera com es pot veure en el jaciment del Cabezo Lucero on es va trobar la Dama de Guardamar.

A partir del segle VI abans de la nostra era, disposaven d'una estructura jerarquitzada que s'organitzava en petites tribus que controlaven un territori, i estaven relacionades entre ciutats.

Tenien art i cultura propis entre els que destacaven recipients metàl·lics esculpits amb relleus disposaven d'uns costums funeraris particulars, tot i

que força discrets.

Eren politeistes. Acostumaven a incinerar els cadàvers dels adults, i enterraven les restes en recipients de terrissa junt amb algunes de les pertinences del difunt. Només en els casos de personatges particulars assenyalaven amb túmuls de pedres els llocs d'enterrament. Paral·lelament, els bebès eren enterrats a l'interior dels habitatges familiars.

Abans de ser absorbits o eliminats pels romans, van tenir relacions comercials amb els fenicis i els grecs, amb els quals intercanviaren productes.

Cal mencionar el culte que donaven al sol, com a ésser suprem, adoraven la lluna i els estels, els arbres, l'aigua i les muntanyes. Les seves afeccions esportives eren la caça i la guerra.

Per a la guerra usaven casc de metall i portaven una llarga cabellera per tal de fer por a l'enemic. També portaven un escut per protecció personal i anaven sempre ben armats per defensar-se de les bèsties i dels homes. El punyal, la javelina, la falç, la fona per a tirar pedres, plom o ferro, eren instruments de guerra.

Les dones no prenen part en el combat, fora de la defensa del propi territori. Aquestes a més de realitzar les tasques domèstiques, també donaven un cop de mà a les feines del camp. Entre les dones hi havia la seva moda i la seva particular i atraient bellesa. Tenien vestits propis per a les festes, que per regla general eren cerimonioses, i vestits especials per als actes religiosos. En l'adornament personal femení hi havia una gran varietat de pentinats, arracades, braçalets i collarets.

Els homes vestien una túnica curta, tenyida i amb mànegues que era de lli per als nobles i de llana per a la resta. El calçat comú era la sandàlia d'espart o de cuir. Els ibers eren gent forta, resistent a la fatiga, lleugers, àgils i destres. S'enfilaven amb molta facilitat per les roques i per les muntanyes. Els ibers construïen els seus poblats en zones estratègiques, com és el cas d'una muntanya o en llocs des d'on es controlava el pas pel riu o per camins importants.

Els ibers van ser uns grans coneixedors dels valors estratègics del territori,

quelcom fonamental en un món com el seu. A l'hora de construir un poblat, escollien sempre llocs fàcils de defensar i a la vegada que tinguessin un ampli domini sobre la zona que els envoltava.

Les distintes cases que conformaven els poblats ibers estaven formades a base de quadrícules, un art propi dels assentaments ibers a partir dels segle IV a. C., entre les qual destacava un edifici de majors dimensions que corresponia a la casa dels homes, on es celebraven els consells d'ancians, les assemblees i els ritus religiosos.

LA CULTURA FENÍCIA (segle X al VI abans de Crist)

Els fenicis eren persones hàbils i ben dotats per als oficis de la guerra i de la pau; ells van inventar les lletres i altres obres de la literatura i de les arts, com recórrer els mars amb naus, combatre les seues esquadres i governar als pobles.

Van ensenyar un codi per a escriure als ibers.

El seu territori era una dèbil franja costera aïllada del continent per una cadena de muntanyes, les muntanyes del Líban coberts llavors per espessos boscos de cedre. El que els fenicis necessitaven per a construir les seues excel·lents naus, i inclòs per a subministrar fusta d'alta qualitat i preu a l'Egipte faraònic.

Els fenicis van aconseguir reputació com els més destacats navegants, mercaders, artesans ambulants, exploradors i constructors navals de la seua època. Com a poble van assumir un paper d'intermediaris entres països distants, entre l'antiga cultura oriental i l'occidental.

Els fenicis fabricaven: joies d'or i plata, utensilis de vidre i marfil tallat, recipients de metall decorat. Els dissenys eren d'una àmplia i desconcertant varietat, perquè els artistes fenicis els adoptaven d'altres cultures per a satisfer els variats gustos dels seus clients.

Van ser els inventors del vidre igual que la pasta vítria. Utilitzaven una pasta d'arena fina combinada amb carbonat sòdic.

Els fenicis intercanviaven els seus productes amb les tribus ibèriques. Els ibers els donaven a canvi metalls: estany, coure, or i principalment plata.

També l'oli d'oliva, el vi i la salmorra (aliments conservats en sal). Aquestos

productes es guardaven i es transportaven en diferents tipus d'àmfores.
Van inventar la moneda.

Els fenicis van fundar colònies (ciutats) com Cartagonova (Cartagena), Gadis (Cadis), Malaka (Màlaga). Existeix una ciutat fenícia al costat de la Ràpita.

CULTURA ROMANA (s. III abans de Crist al s. V després de Crist)

Els romans van lluitar contra les tribus iberes i van controlar tot el territori d'Espanya a l'any –206.

Les tribus iberes van acceptar l'autoritat de l'emperador romà. Van ser obligats a pagar impostos. La llengua oficial era el llatí i les lleis eren les romanes.

Els romans van construir calçades, aqüeductes, circs, teatres, amfiteatres i banys públics.

LES TRIBUS BÀRBARES

Els romans anomenaven bàrbars a totes les persones que vivien fora dels seus territoris.

Algunes d'aquestes tribus: sueus, alans, vàndals i visigots, procedents del centre d'Europa van introduir-se al territori d'Espanya derrotant a l'exercit romà.

Finalment els visigots van dominar a totes les demás tribus bàrbares i van fundar el regne visigot. Els visigots elegien el rei entre les persones de la noblesa. Això provocava freqüents lluites entre els partidaris d'un o altre candidat.

LA CULTURA MUSULMANA

Al començament del segle VIII, el territori d'Hispania (actual Espanya) estava governat pels visigots. Hi havia una lluita entre els partidaris de Don Rodrigo i els partidaris d'altre noble. Aquests últims van cridar als musulmans del nord d'Àfrica per a que els ajudaren en la lluita contra Don Rodrigo. Els àrabs van vindre, van derrotar a Don Rodrigo però es van quedar com a senyors del territori.

Es parlava el llatí i l'àrab.

L'any 944, durant el regnat del Califa Omeia Abderraman III, s'hi funda un monestir islàmic, LA RAPITA, a les dunes de Guardamar al paratge de la Fonteta. S'hi ha trobat nombrosos grans de rosari i llànties de bec llarg que servien per a allumenar. A mitjan segle XI fou abandonat el lloc, segurament per haver sofert les conseqüències d'un terratrèmol.

La Ràpita és un monestir islàmic habitat per monjos - soldats que es dedicaven a resar i vigilar la desembocadura del riu Segura per si arribaven pirates.

Per a orar es situaven mirant el mihrab, on es situava el iman

La Ràpita està formada per un conjunt d'unes vint cel·les - oratori dins d'un monestir fortificat.

Allí anaven fidels en romeria a orar i fer ofrenes.

Els àrabs van ser expulsats d'Espanya pels Reis Catòlics: Isabel I de Castella i Fernando II d'Aragó.

EL CASTELL DE GUARDAMAR

Va ser construït en el segle XII. En un principi era un lloc de vigilància però al seu voltant es van construir cases i una muralla. L'antiga ubicació de Guardamar se situava en la ciutat emmurallada, el centre de la qual era el castell que encara hui es pot contemplar.

El terratrèmol de 1829 va destruir aquest emplaçament per complet obligant als guardamarencs a canviar l'emplaçament a l'actual, més proper al litoral i amb un disseny urbanístic antisísmic. El disseny de Guardamar actual va ser de l'enginyer Larramendi.

La nova construcció tenia carrers rectes i amples i cases d'una planta.

LA PINEDA

A la fi del segle XIX la nova ubicació corria seriosos perills de ser sepultada per masses de sorra que avançaven de forma periòdica. Es va aconseguir tallar el problema plantant fileres de pins que van aconseguir fixar l'avanç i donar a Guardamar del Segura aquesta singular bellesa que

és la seua conjunció única de bosc i sorra.

Avui en dia tota la zona Aquest és un enorme Parc Forestal de 840. ha. conegut com les "Dunes de Guardamar" declarat Espai d'Interès Natural. Un bon motiu de passeig i admiració és el Parc "Reina Sofia" que permet veure un conjunt magnífic de flora i fauna autòctons. És un espai bellament dissenyat amb llacs, esquerdades i senders.

LA PLATJA

La sorra fina forma les magnífiques platges que cobreixen el litoral guardamarenc, de gairebé 14 km. d'extensió. Les més cosmopolites són la platja Centre o la de la Roqueta encara que també les hi ha verges com la del Moncayo o la platja dels Tossals, al costat de la desembocadura del Segura. Totes elles estan perfectament equipades per a l'ús públic.